

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Auctoritas Principum Romanorum in plerisque capitibus judiciorum ecclesiasticorum expenditur. Dabant iudices, sed Clericos, in caussis ecclesiasticis, è Concilio Milevitano, & è delegatione trium ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Janij 2m
Cm 1602/203

Thod. l. 1. c. 31.
Soc. l. 2. c. 31.
620.

Thod. l. 1. c. 31.
Soc. l. 2. c. 31.
620.

conveniatis, re ipsa quantum severitatis integritatisque sit in vestris sententiis, coram meipso declaraturi. Attamen cognitionis istius eventus male cessit Athanasio per fraudes Eusebianorum, qui sententiæ suæ contra judiciorum ordinem lata viribus diffidentes, novam calumniam compingunt, scilicet minatum fuisse Athanasium, se cataplum seu frumentariam subvectionem, quæ classe Alexandrina Constantinopolim quorannis deferretur, interversurum, quod redemptis testibus cum Principi probassent, ejus judicio in Gallias relegatur. Meminerunt utriusque sententiæ Episcopi Orientis in epistola sua synodica, apud Hilarium: *In presentem Athanasium dignam pro criminibus sententiam dicunt. Propter quod Tyro fugiens, Imperatorem appellat. Audie etiam Imperator, qui interrogacione habita, omnia ejus flagitia recognoscens, sua illum sententia in exilium deportavit.* Ex Athanasij libellis, & rescripto Constantini, apertissimè constat Athanasium existimasse in his angustiis liberum esse afflicto subsidium tuitionis imperatoria implorare, & Principis partes esse ut perspiciat an vis ulla contra præscriptum legum & canonum illata sit.

de Nestorio. De causis criminalibus pronuntiaverat, quas Princeps evocaverat Constantinopolim. Idem Theodosius ordinem causarum præscripsit Concilio Ephesino 11. ut nullæ lites civiles agerentur ante quæstionem fidei. Insuper etiam Flavianum abstinere à judicio, & sedere inter reos, quamvis ordinario jure aliter fieri debuisset.

ACTORITAS Principum in aliis quoque judiciorum ecclesiasticorum articulis exercebatur, de quibus nunc agendum est: quamvis pleraque à nostris moribus sint aliena, atque ideo in usum deduci non possunt, quin aperte Sacerdotij & Imperij Concordia lædatur. Imperatores ergo Romani à Sacerdotibus interpellati, judices dare poterant, sed Clericos, qui de negotiis ecclesiasticis sententiam ferrent. Eam auctoritatem aperte Principibus asseruit Concilium Milevitanum secundum anno quadringentesimo decimo sexto, quod relatum est à Gratiano: *Placuit ut quicumque ab Imperatore cognitionem publicorum judiciorum petierit, honore proprio privetur. Si autem episcopale judicium ab Imperatore petierit, nihil ei obstit.* Vfus istius auctoritatis manavit à Constantino in causa Cæciliani Carthaginensis Episcopi, qui per summam injuriam à septuaginta Episcopis Donati schismate infectis damnatus, Ecclesiam retinebat. Qua de re conquesti sunt Donatistæ Anulino Proconsuli Africa, impendiò postulantes ut fasciculum in aluta signatum cum libello sibi oblato ad sacrum Comitatum dirigeret. Constantinus juris religiosissimus Princeps cognitionem criminis ecclesiastici (de traditione enim librorum sacrorum agebatur) adversus Episcopum suscipere noluit. Sed Donatistis acriter ea de re objurgatis, & Episcopos è Gallia, ubi Princeps tunc morabatur, sibi judices dari postulantes, eò quòd Africana judicia per contentiones partium suspecta essent, Princeps pacis ecclesiasticæ studiosissimus tres Galliarum Episcopos, Maternum Agrippinensem, Reticium Augustodunensem, & Marinum Arelarensem delegavit, qui unà cum Melchiade Romano Pontifice litem dijudicarent. Nec enim causa illa generalis, quæ totius Ecclesiæ communionem perturbabat, absque Romano Pontifice rite definiri poterat. Meminerunt Eusebius, Optatus, & B. Augustinus hujus delegationis; cujus sunt hæc verba in epistola ad Melchiadem: *Vsum est mihi ut idem Cæcilianus cum decem Episcopis qui illum reum facere videantur, & decem alijs quos ipse sue liti dyudicationi necessarios existimaverit, Romam navigio trajiciat: ut ibi coram vobis, Reticio etiam, & Materno, & Marino collegis vestris, quos ea de causa Romam maturare jusserim,*

C A P V T III.

Synopsis.

I. Auctoritas Principum Romanorum in plerisque capitibus judiciorum ecclesiasticorum expenditur. Dabant judices, sed Clericos, in causis ecclesiasticis, è Concilio Milevitano, & è delegatione trium Episcoporum Gallie in negotio Donatistarum à Constantino facta, qui unà cum Melchiade de Cæciliano judicium ferrent. Ex illa delegatione Augustinus probat contra Donatistas, judicium illud non fuisse usurpatum.

II. Eadem judices dandi potestas probatur è Concilio Chalcedonensi.

III. Episcopis delegatis auctoritatem dabant judicandi eos qui alias sibi subditi non essent, è Cyrillo Alexandrino.

IV. Metropolitanis aut Patriarcha suspecto, ab una provincia judicium transferrebat in aliam; è Concilio Berytensi, quod relatum est in Chalcedonensi.

V. Synodis à se indistinctis præscribebant judiciorum ordinem. Quod docetur aliquot exemplis. Theodosius irritum declaravit Concilium Ephesinum, quòd sine præscripto à Principe in modo procedendi excessisset. Cause tamen cognitionem integram reliquit Concilio.

VI. Synodus Ephesina conqueritur, non de incompetencia Principis, sed de obreptione; quam Legatis missis ostenderunt. Discussio, an ordo retentus esset à Concilio, fieri poterat in Consistorio, ut sententur Orientales. Negotio discusso, Theodosius confirmat Acta Synodi Ephesina, quæ antea resciderat.

VII. Explicatur in quo fines præscripto à Theodosio excessisset Concilium Ephesinum. Absente Ioanne Antiocheno & legato Principis, judicium habuerat

vide lib. 2. cap. 7.
5. 2.

vide lib. 5. cap. 111.

possit audiri, sicut sanctissima Dei lex, ut nostis, postulat. Iudicio habito Romæ, Cæcilianus à Melchiade, omnium Episcoporum suffragiis, absolutus est. Sententia enim sub Melchiadis nomine concepta est apud Optatum. Victi Donatistæ (ut hoc obiter dicam) Constantinum appellarunt post sententiam Melchiadis & Synodi Arelatis, eas iudicium postulantes: *Meum iudicium postulant, inquit Constantinus in epistola ad Episcopos, qui ipse iudicium Christi expecto.* Cognitionem istam recusabat, licet Athanasij provocationem admisisset; eò quòd iste de infidiis & dolo Synodi Tyriæ conquereretur, illi verò de iniquitate iudicij. quam discussionem à se Constantinus amovit. Ceterum ut pateat an Constantini delegatio alicujus momenti haberetur tempore Augustini, observandum est Donatistas sententiam Melchiadis refellere solitos, quòd ab Episcopis transmarinis lata esset, quibus ex Africanæ Ecclesiæ privilegio iudicia Africanarum causarum etiam ex appellatione usurpare non licebat. Excipit Augustinus de Constantini Imperatoris delegatione: *An forte non debuit, inquit, Romane Ecclesiæ Melchiades Episcopus cum collegis transmarinis Episcopis illud sibi usurpare iudicium, quod ab Afris septuaginta, ubi Primas Tisigitanus presedit, fuerat terminatum? Quid quod nec ipse usurparii? Rogatus quippe Imperator iudices misit Episcopos, qui cum eo viderent, & de tota illa causa, quod iustum videretur, statuerent. Hoc probamus, & Donatistarum precibus, & verbis ipsius Imperatoris.* Non dilputo an summo jure Melchiodi liberum fuisset de causa Cæcilianii iudicium agere. Id tantum aio, ex sententia Augustini, decretam à Constantino delegationem iudicium transmarinum ita constituisse ut Donatistis de foro non competente excipere non licuerit.

Constantin. epist. ad Episc. cathol.

Aug. ep. 161.

Ad. xi. Conc. Chalced. dicitur: *Sancti synodus in qua dicitur: Quod si quis dixerit, quod iudicium illud non debuit, inquit, Romane Ecclesiæ Melchiades Episcopus cum collegis transmarinis Episcopis illud sibi usurpare iudicium, quod ab Afris septuaginta, ubi Primas Tisigitanus presedit, fuerat terminatum? Quid quod nec ipse usurparii? Rogatus quippe Imperator iudices misit Episcopos, qui cum eo viderent, & de tota illa causa, quod iustum videretur, statuerent. Hoc probamus, & Donatistarum precibus, & verbis ipsius Imperatoris.*

II. Ex illa constituendi iudicij ecclesiastici auctoritate proficiscitur quòd Bassianus depulsus à sede Ephesina, libello petivit à Marciano ut decerneret hac de re cognitionem à Concilio Chalcedonensi suscipi: *Supplicio vestre pietati, & provolvor divinis vestris sacratisque vestigijs, quatenus sancire dignetur vestra cælestis potestas, sacra vestra subnotatione missa ad sanctum Concilium, ut cognitio fiat inter me miserrimum & eos qui in me talia perpetrarunt, ac dicunt se aliquid adversum me habere.* Princeps causam illam synodi iudicio permisit, rescripto ad eam missò, quod verbis perquam modestis conceptum est: *Festinet igitur vestra reverentia, has nostras suscipiens literas, causam discutere, & formam que vobis visa fuerit proferre.* Inde etiam manavit quòd Eusebius Dorylæi Episcopus non antè cum

Dioscuro congregari voluerit in Concilio Chalcedonensi, & adversus eum accusacionem instituere, quàm libello à Marciano contendisset ut cognitionem illam Concilio demandaret: *Provoluti precamur vestram clementiam ut præcipiatis reverendissimum Episcopum Dioscorum respondere de his que ei à nobis ingeruntur.* Infra: *Sacrum & venerabile vestrum mandatum dirigentes sanctæ & universali synodo religiosissimorum Episcoporum, quòd possit inter nos & prefatum Dioscorum audire & perferre ad scientiam vestre pietatis omnia que geruntur.*

III. Non solum autem eis Episcopis iudicium delegabant qui ordinario jure intra provinciam suam iudicium ferre possent, sed etiam extra territorium jurisdictionem aliquando prorogabant. Hanc prorogandæ jurisdictionis ecclesiasticæ auctoritatem respiciebant Cyrillus Patriarcha Alexandrinus & Memnon Episcopus Ephesiorum in libello quem Concilio Ephesino porrexerunt. Conqueruntur se à Ioanne Antiocheno per summam injuriam damnatos, etsi nulla penitus illi competeret auctoritas ad iudicium illud reddendum, neque ex legibus ecclesiasticis, neque ex Principis Edicto. Vnde patet synodis Episcoporum, in eos qui sibi secundum canones aliàs subditi non essent, prorogari jurisdictionem mandatis Principum solenne fuisse. *Et quidem, inquit, nec per leges ecclesiasticas, nec per imperiale Decretum, potestatem habuit, qua fultus vel quempiam ex nobis iudicare vel omnino simile quippiam attentare posset, præsertim verò contra majorem sedem.*

IV. Si quis etiam Episcoporum de Metropolitanis aut Patriarchæ suspicione quereretur, literis suis iudicium ab ea sede avocabant, & in aliam provinciam transferebant, Ibas Edeffendorum Metropolitanus, Ioannes & Daniel Episcopi, de hæresi à Clericis accusati coram Domino Patriarcha Antiocheno, etsi lis contestata fuisset in Synodo Antiochiæ, rescripto tamen & auctoritatè Theodosij Imperatoris, ex sententia Flaviani Archiepiscopi Constantinopolitani, ab Osrhoëna provincia ad provinciam Phœnicæ translati sunt; ut à Photio Episcopo Tyri, Eustathio Beryti, & Vranio Himeriorum Episcopo iudicibus datis, iudicium de accusatione ferretur. Damascius Tribunus, sicut ei mandatum erat à Theodosio, in Orientem se contulit, & accusatores unà cum reis Episcopis, in Colonia Tyri iudicibus delegatis exhibuit. Iudices verò communitorium Principis à Damascio prolarum actis inferi iusserunt, ut de collata sibi à Principe cognitione constaret: *Pium communitorium dignetur tua magnificentia demonstrare, ut per*

Ad. xi. Conc. Chalced. dicitur: Sancti synodus in qua dicitur: Quod si quis dixerit, quod iudicium illud non debuit, inquit, Romane Ecclesiæ Melchiades Episcopus cum collegis transmarinis Episcopis illud sibi usurpare iudicium, quod ab Afris septuaginta, ubi Primas Tisigitanus presedit, fuerat terminatum? Quid quod nec ipse usurparii? Rogatus quippe Imperator iudices misit Episcopos, qui cum eo viderent, & de tota illa causa, quod iustum videretur, statuerent. Hoc probamus, & Donatistarum precibus, & verbis ipsius Imperatoris.

Vide hinc Præfationem ad c. 2. 1.

Libello Cylli & Memnonis ad Synodum Ephesinam, c. 2. ad. 4. ubi dicitur: Quod si quis dixerit, quod iudicium illud non debuit, inquit, Romane Ecclesiæ Melchiades Episcopus cum collegis transmarinis Episcopis illud sibi usurpare iudicium, quod ab Afris septuaginta, ubi Primas Tisigitanus presedit, fuerat terminatum? Quid quod nec ipse usurparii? Rogatus quippe Imperator iudices misit Episcopos, qui cum eo viderent, & de tota illa causa, quod iustum videretur, statuerent. Hoc probamus, & Donatistarum precibus, & verbis ipsius Imperatoris.

Conc. Chalced. dicitur: Sancti synodus in qua dicitur: Quod si quis dixerit, quod iudicium illud non debuit, inquit, Romane Ecclesiæ Melchiades Episcopus cum collegis transmarinis Episcopis illud sibi usurpare iudicium, quod ab Afris septuaginta, ubi Primas Tisigitanus presedit, fuerat terminatum? Quid quod nec ipse usurparii? Rogatus quippe Imperator iudices misit Episcopos, qui cum eo viderent, & de tota illa causa, quod iustum videretur, statuerent. Hoc probamus, & Donatistarum precibus, & verbis ipsius Imperatoris.